

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 48 K. Letno 576 K
Inozemstvo:
Mesečno 68 K. Letno 816 K.
Oglaš: enostopna mmi vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAV

Plačano do
Ljubljana knjižnica
Uredništvo:
Vojkova ulica 11. Telefon 506
Uprava:
Pavšalni franko —
Telefon 44.
e ne vračajo.
s priložiti znanje
odgovor.

Nova vladna kriza na vidiku?

DEMISIJA TRGOVINSKEGA MINISTRA DR. SPAHE. — ALI GREDO MUSLIMANI V OPOZICIJO? — NERAZPOLOŽENJE V VLADNIH KROGHI.

Beograd, 3. febr. (Izv.) Kakor se doznava iz parlamentarnih krogov, se minister za trgovino in industrijo dr. Mehmed Spaho ne misli več vrniti na svoje službeno mesto, ampak podati ostavko, ker je izjavil, da bo demisijski razlogi formalni razlogi. Poučeni krogi sodijo, da se bo spor med muslimanskim klubom in vlado dal rešiti brez posebnih težav, in da je to edini način, da se izvedejo zahteve, ki so jih stavili muslimani. Ministrski predsednik Nikola Pašić doslej še ni odgovoril na zahtevo muslimanskega kluba. V vladnih krogih sodijo, da bodo muslimani kljub demisiji trgovinskega ministra dr. Spaha ostali v vladni koaliciji. V vladnih krogih vlada veliko nerazpoloženje, ker je prišlo tako po nepotrebnem in nenadoma do krize. Zaradi tega se namerava sestaviti poseben odsek, v katerega izvoli vsaka stranka vladne večine po dva poslanca, ki naj pretrgata ta spor, pa tudi eventualne druge difference, ki bodo nastale med vlado in vladnimi strankami. Ta odsek naj takorekoč tvori kontakt med vlado in večinskimi strankami.

Beograd, 3. febr. (Izv.) Zemljoradniški klub je včeraj sklenil, da predloži na današnji seji narodne skupščine interpelacijo o prodaji živine, ki jo je naša država dobila od Nemčije kot del vojne odškodnine in natura. Ta živina je bila svoječasno prodana na Salzburškem, ker se prevoz v Jugoslavijo ne bi rentiral. Po dobljenih informacijah in podatkih se je izračunalo, da bi ta živina bila veliko dražja kot doma in bi stala s prevozom približno 1500 dinarjev kos, dočim se je živina enake kakovosti takrat dobila že za kakih 1000 dinarjev komad. Čuje se, da se namerava zemljoradnikom pridružiti tudi nekateri drugi klubi narodne skupščine. Ako se to udeleži, bo minister za poljedelstvo Pucelj podal ostavko. — Glede muslimanskega kluba zgotavljajo poučeni krogi, da stoji na stališču, da mora vlada izpolniti njegove pogoje. Le v tem slučaju, tako izjavljajo, ostanejo v vladi. Sodi jo pa, da bodo muslimani na mesto ministra za trgovino in industrijo dr. Spaha delegirali kako drugo osebo svojega kluba.

SEJA NARODNE SKUPŠČINE.

Beograd, 3. febr. (Izv.) Na današnji seji narodne skupščine, ki jo je otvoril predsednik dr. Ribar ob 5. uri popoldne, so se razpravljale različne interpelacije. — Najprej interpelira poslanec Vojislav Lazić (zemljoradnik) predsednika skupščine, zakaj ne stavlja na dnevni red prošnji in pritožbe. Predsednik dr. Ribar odgovarja, da velja še vedno stari poslovnik za konstituantno, ki tega ne predvideva. Ko bo narodna skupščina enkrat imela svoj novi poslovnik, bo postopal v zaželenem smislu, s čimer bo vsem ustrezno. — Na vrsto pride interpelacija posl. Ivan Deržića na ministra za promet glede razmer na naših železnicah. Predsednik predlaga, da se razprava o tej interpelaciji preloži, da jo bo interpellant, ki je danes odsoten, lahko sam utemeljeval. Poslanec Uzunović in Protić zahtevata, naj se interpelacija ne odloži z dnevnega reda, ker jo predlagajo drugi poslanci. Predsednik se temu upira, češ, da poslovnik tega ne predvideva. Njegov predlog je bil sprejet. — Nato se razpravlja interpelacija na ministra vojne in mornarice glede črnogorskih častnikov, ki so bili prevzeti v skupno jugoslovansko vojsko. Vojni minister general Hadžić izjavlja, da so bili vsi črnogorski častniki sprejeti v vojsko in zavrača razne očitke, češ, da so ti častniki zaposlovali. Navaja podrobnosti in primere, iz katerih je razvidno, da so skoraj vsi črnogorski častniki napredovali v višje čine in da nikakor niso na slabšem, kakor njihovi tovariši, ki so prej služili v bivši avstro-ogrski armadi.

Poslanec Spasoje Pilepić se ne zadovoljuje z odgovorom ministrov in pravi, da ni prav, da so črnogorski častniki na isti stopnji kakor bivši avstro-ogrski. Govornik pravi, da je to z narodnega stališča žalostno. Izjavlja, da se tudi zaradi tega ne more zadovoljiti z odgovorom ministra, ker minister ni naravnost odgovorjal na interpelacijo, ampak je splošno našteval razne številke in poročal, koliko je bilo sprejetih črnogorskih častnikov, dočim zahteva interpellant, da se popravijo storjene krivice in kaj da namerava vojni minister storiti. Predlaga, da se sestavi anketa, ki bo preiskala zadevo. — V tej stvari govori še poslanec demokrat Todor Božović, republikanec Kosta Pejić, Ljuba Jovanović in demokrat Slavko Sečurov ter ponovno vojni minister Hadžić, nakar je sprejet predlog, da se preko tega vprašanja preide na dnevni red. — Posl. Vojislav Lazić (zemljoradnik) interpelira poljedeljskega ministra Pucelja zaradi prodaje živine, ki jo je Jugoslavija dobila od Nemčije kot del vojne odškodnine. — Minister Pucelj odgovarja in izjavlja kot minister in eksponent slovenske kmetijske stranke, da morajo kmetijski pridelki v državi biti visoki v ceni in da se mora v agrarni državi, kakršna je Jugoslavija, vedno imeti pred očmi, da moramo te produkte le izvažati, ne pa uvažati. Glede očitka, da je država prodala to živino preko Pašićevega sina, pravi, da mu ni bilo znano, da bi dotični komisiji, ki je prevzela živino, pripadal tudi ta gospod. Po informacijah listov g. Spasoje Pašić ni bil v tej komisiji.

Nadalje pravi, da je veliko zlo znano zaradi, ki se pa ne opaža samo pri nas, ampak povsod po svetu, tudi v

Rusija, mi in Anglija.

Nas zastopnik pri Zvezi Narodov, nekdanji poslanik v Petrogradu in sedanj v Parizu Spalajkovič:

»Bolje je, da umre dvajset milijonov ljudi gladi, kakor pa, da bi se pomagalo sovjetski vladi.«

»Ekspoz ministrskega predsednika g. Pašića o naši zunanji politiki z ozirom na Rusijo:

»Gospoda, da bi mi sprejemili svojo politiko in da bi se pomirili z rusko vlado, predno se ona pomiri z ruskim narodom, predno ona prizna ta ruski narod za najvišjega suverena, tega ne moremo. Če so že zvržili staro dinastijo, morajo pa priznati suverenost naroda. Dokler oni tega ne store, jim nimamo mi niti delati zaprek, niti jim dajati pomoči.«

Radovedni smo, če so v našem zunanjem ministristvu že čitali to številko Observerja, ki je v najzgodnejših zvezah z angleškimi merodajnimi vladnimi krogi.

»V imenu Slovečanstva, v imenu vsega velikega in svetlega Vas rodim Vas vse, ki imate žene in otroke, da premislite, kaj pomeni to, če bi se poslali v pogin milijoni žena in otrok. Na tem mestu pozivam vlade in narode evropske in ves svet, da prihitijo na pomoč. Pomagajte, da se enkrat ne bi kasnilo.«

Dr. Nansen v znamenitem svojem govoru pri »Zvezi Narodov« v Ženevi za pomoč stradalci Rusiji.

Te Spalajkovičeve besede je dal sovjetska vlada po Rusiji plakirati pod naslovom: »Usmiljenje buržoazije dostojno in brez komentarija.«

»Mi želimo, da se njegova, t. i. Nansenova akcija za pomoč Rusiji v največji meri posreči. Kar dajemo mi sedaj, to bo zapustilo v duši ruskega naroda globok in neizbrisen spomin. To pomoč je prav tako moralna kakor praktična potreba. Treba je, da se dvigne ugled Britanije na najvišjo višino v Rusiji bodočnosti.«

Observer, 29. jan. 1922.

Demisija italijanske vlade.

BONOMIJEV KABINET ODPSTOPI.

Rim, 2. febr. (Izv.) Z ozirom na parlamentarni položaj je potem, ko se je sestel ministrski svet, italijanski kabinet sklenil, da v parlamentu objavi svojo demisijo.

Rim, 2. febr. (Izv.) Ko je bil ministrski predsednik Bonomi v zbornici objavil demisijo italijanskega kabineta, je socialistični poslanec Barotone grajal, da je kabinet zbežal, še preden

je zbornica oddala svoj votum. Socialistični poslanec Turat je imel razgovor z zastopnikom lista »Socialo« ter je v tem razgovoru izjavil, da njegova stranka kot predpogoj za to, da bodo socialisti podpirali vlado, zahteva, da se mirovne pogodbe izpremenijo temeljito in da se prizna sovjetska vlada.

Iz washingtonske razorožitvene konference.

ZMANJŠANJE TONAŽE VELESIL. — KITAJSKO VPRAŠANJE PRED KONFERENCO.

Washington, 1. febr. (Izv.) Na današnji plenarni seji mednarodne konference za razorožitev je bila sprejeta pogodba glede Kitajske. Obenem je tudi petorica velesil podpisala pomorski dogovor in podala izjavo, s katero se pozivlje Kitajska, da zmanjša stanje svojega vojaštva. Dalje so na konferenci razpravljali o vprašanju naprave brezžičnih brzojavnih postaj na Kitajskem. Državni tajnik Hughes je izjavil ob velikem odobravanju, da je vprašanje Santunga urejeno. Japonška je pripravljena, da v kratkem času odstopi Kiao-Čau.

Washington, 2. febr. (Izv.) Pomorski dogovor ki ga je podpisala petorica velesil, določa, da se mo-

rajo pomorske vojne enice prvega razreda reducirati takole: Amerika na 500650, Anglija na 580540, Francija na 221170, Italija na 182800 in Japonska na 301320 ton. Kadar se bo ta dogovor izvršil, se bodo vse druge enice prvega razreda razorožile. Dalje so se velesile zedinile v tem, da se ostala tonaža zmanjša takole: Velika Britanija in Zedinjene države na 525000, Japonska na 315000, Francija in Italija na 170000 ton. Dogovor poteče 31. decembra 1936 in se lahko molče podaljša. Vsaka država, ki želi, da se pogodba razveljavi, jo mora dve leti poprej odpovedati. Po odpovedi velja pogodba še eno leto.

STAVKA NEMŠKIH ŽELEZNIČARJEV.

Berlin, 3. febr. (Izv.) Železniški promet počiva v severni in srednji Nemčiji, v južni Nemčiji pa ni železničarske stavke. Berlinski funkcionarji nemške železničarske zveze so včeraj sklenili, da začno ob šestih zjutraj stavkati. Pošta in br-

zojavna sekcija zveze se je z njimi izjavila za solidarno.

Dunaj, 3. febr. (Izv.) Radi stavke, ki se je začela na nemških državni železnicah, vozijo D-vlakni na progi Dunaj, Franc Jožefov kolodvor — Praga — Dresden — Berlin do nadaljnjega samo od Dunaja do Tešina.

Michél Zevaco:

„NOSTRADAMUS.“

Brez vse spodobne hinavščine, ki jo nalaga sramežljivost tudi največjemu ciniku, se je celokupna družba dvorjanov še tisti hip odmeknila od Saint-Andréja, prav kakor bi bila kraljica rokla: »Ta človek ima kugo.«

Saint-André je bil pripravljen na ta udarec; a vendar ga je zadel z vso silovitostjo nepričakovane katastrofe. »Fakrat, ki je začel kopičiti svoje bogastvo, si je bil rekel: »Imeti moram petstotisoč liver...« Nato je določil milijon za najvišji cilj. Po šest milijona pa ga je navdala s strastno željo, da bi si pripravil dva. Tako je hlepel od milijona do milijona. Tisti čas je baš dopolnjeval svoj šesti milijon ter si je obetal: »Zdaj bo dovolj — topot se ustavi!« A takšne skipe je delal le, ker se ni poznal.

Spoznal se je v trenutku, ko mu je rekel kraljinski pogled: »Spoden si z dvora!« Šele v tem hipu je začutil zmisel svojega življenja; izprevidel je, da ne bo nikoli zadovoljen in se ne more ustaviti, ker je njegovo

življenje baš v tem, da položi k šestim milijonom sedmega, k sedmim osmega in tako brez konca; da umre tisti dan, ko ne bo mogel več trepetati od skrivnostnega blaženstva, s katerim ga prešinja neprestana rast njegovega zaklada. Zdal je vedel, da ljubi v kralju, dvoru in vseh svojih častih in dostojanstvih zgolj možnost, grnati zlatu na zlato, lu s smrtno grozo je pomislil, da ne bo mogel dodati šestemu milijonu ničesar več, ker ga je Katarina spodila z dvora.

V spremstvu svojih oborožencev, pažetov in oprodov je neutegoma odrinil domov. Ponosno se je držal na konju, ker ni privoščil Parižanom veselja, da bi videli njegov obup in gnev. Toda čim se je bližal svojemu dvorcu, tem bolj sta se mu jasnila obraz in srce.

»Nevlita se zbira nad vsem kraljestvom,« je prerokoval sam pri sebi. »Deževalo bo krvi in nemara tudi zlata. Jaz vem, kaj diši ljudem, toda oni ne vedo, kaj diši meni. Potrebujemo me Guiski, potrebujemo me Montmorency; ponudim jima zvezo, in morda — Oh, kaj mi je?«

»Prebledel je. Nenaden krč ga je silkal za srce. Slabost ga je obha-

jala, dasi ni vedel, od česa. Nehote se je ozrl in zagledal deset korakov za svojimi spremljevalci moža visoke rasti, ki je jahal na črnem konju in je bil tako zahanotan v svoj črni plašč, da ni bilo moči razbrati njegovega obraza.

Saint-André se ni dosti zmenil za jezdeca. Slabost ga je itak kmalu minila. Jahal je svojo pot, govoreč si:

»Moral bom spraviti vse to drugam. Še nočoj prenesem zaklad v varen kraj. Prokleti Katarini je treba le namigniti, kaj hranim v svoji kleti — zlasti zdaj, ko je kraljevska blagajna prazna... Prilika je baš ugodna, da malce pošteljem in vidim kako daleč je še do šestega milijona...«

Obraz mu je sijal: prešteje mora zlato in ga prenesti v varen kraj... Izgovor!... Saint-André je vedel svoj račun na pamet, do zadnjega rumenjaka; in vedel je tudi, da svet ne premore varnejšega kraja od tistega, ki ga je napravil v svojem dvorcu. Vsa skrb je bila zgolj preteveza, da bi se mogel spet nagledati zlata, presipati ga iz roke v roko ter se omanjati z njegovim zvočkom in bleščanjem. Zakaj hubil ga

je kakor pravi ljubimec svojo krasotico: do blaznosti.

Ko je razjahal na dvorišču, se je še smejal... Tedaj pa — kakor bi nekaj počilo v njegovi glavi! Zavznilo je, udarilo plat, zaplakali so mrtvaški zvonomi. Kakor vihra se je zgrnil nanj ves tisti hrup, ki ga je pomnil izza strašnega večera v Froidmantelski ulici. In kakor takrat, je zatulil glas:

»Renaud! Renaud! Renaud!«

Saint-Andréju so sklenile noge. Ves prepaden je vrgel zbegane oči okoli sebe, a videl ni nikogar razen svojih oborožencev, ki so spravljali konje v hlev, glasno žvenketaje z orožjem.

Halucinacija je zdajci odnehala. Saint-André si je potegnil z vročo dlanjo po mokrem čelu, zmajal z glavjo in prislutil: ker ni slišal ničesar več, si je oddehnal, meneč, da je že prešlo. Pred vrati dvorca pa je medtem razjahal črn jezdec in mirno privezal konja k železnemu obroču, ki je bil vdolan v zid.

Saint-André je krenil brez odlašanja v klet, čuteč, da potrebuje takojšnje tolažbe. Vsakemu človeku je lastno, da se v urah gorja zateče k svojemu najmilejšemu prijatelju, ki

ve, da mu sme brez skrbi odkriti srce. Pred zakladnico je trepetaje zaustavil korak. Ni je takoj odklenil. Nekam pomirjen je stopal zamišljeno sementerja, govoreč si:

»Moj sin je mrtev. Kralj umira. Nisem li vreden pomilovanja?... Ljubil sem ju oba, sina in kralja. Dostikrat sem šel Rolandu velike vsote; nikoli ni slutil, kako mi krvavi srce. Se vse bi mi bil pogoltnil, da je ostal živ. In kesneje, na svojo smrtno uro, bi mu itak moral pustiti zlato. Kako bi ga bil obrnil? Eh, v Rolandovih rokah bi se stajali moji zakladi kakor pomladni sneg.« Pri tej misli je maršal srdito vzmahnil z rokami. »In zdaj — kormi ostavim bogastvo? Boli ko mislim na to, boli čutim, da je Rolandova smrt rešila moje milijone. Komu naj jih pustim? Da je kralj ostal živ — Ubogi kralj! Pravzaprav ga je bilo malo pride. Vse svoje življenje sem pol svetil njegovim muham, in če bi slo po pravici, bi moral imeti dvanaest milijonov, ne pa šest. Res, ako preudarim vse — Henri ni zaslužil, da bi dedoval za menoj. On bi potreboval vse za lepe oklope, turnirje, plese in maskarade.« Skomignil je z ramenji. (Dolje pri.)

Proti centralizmu.

iz govora dr. Ivo Politea na shodu NSS 28. januarja. (Svršetak.)

Do sporazuma mora doći,

al s kime? S današnjom vladom? Ne! Jer ona ne predstavlja narod, ona predstavlja samo sebe. (Tu govornik podvrga kritiki bacanje komunista iz parlamenta, apstinenciju Radića i bloka, način kako se vlada podržuje u tome krnji-parlamentu.)

Zato treba ovu vladu i postaviti takvu, koja će predstavljati narod. A to se može jedino izborima! Put je dakle riješenju problema

u izbore,

a lozinka: za reviziju ustava! (Burno odobravanje: volitve! volitve! dolje centralizam! za autonomiju!) Stare stranke kriju stari mentalitet, one se preživjele; krivci nemaju toliko jakosti, da priznaju svoj grijeh, kako se to najbolje vidi po tvrdoglavome otporu g. Pribečevića. Za centralizam se već teorijski dalo predvidjeti, da će nam škoditi, ali eto ni sad kad je praksa već potvrdila to predviđanje, neće on i njegovi da izmaknu. Treba ih, dakle, maknuti odozdo, demokratskim putem izbora. Ovi će donijeti

nove ljude, novi duh i nove stranke,

a s ovim će biti moguć sporazum, s njima je sporazum upravo siguran. — Čestiti, sposobni, puni iskrene ljubavi prema narodu Srbi, Hrvati i Slovenci lako će se razumjeti i sporazumjeti. — (Burno odobravanje.)

Dakako da za izbore treba stvoriti i novu atmosferu.

Zato treba da radimo među narodom, napose te to dužnost inteligencije, koja je mnogo zgriješila ostajući po strani ili dajući se zavesti. Mi treba da podijemo tamo, kamo je i Radić dosada polazio a gdje nas nije bilo; među narodom mora da se nadijemo čelo o čelo Radiću pa da tamo dokazujemo ispravnost naših nazora i iskrenost naših namjera. Radići moramo, jer će samo ustrajni, požrtvovni, poštenji rad biti kadar da nam vrati povjerenje naroda, koje smo izgubili kako vlastitim nemarom tako i huckanjem demagoga.

»Mi Hrvati i Slovenci — svršava govornik — često smo se sastajali za vrijeme Austro-Ungarije, dok je trebalo vojevati za ujedinjenje. Poslije formalnog ujedinjenja sastajanja su postala nekako rjeđa i veze malo kao po postale. Sudeći po današnjem zboru izgleda da se te veze obnavljaju i da mi stupamo ponovno u užji doticaj. Nije li bez toga slutnje, da se nalazi u pogledu ono, za što smo se zajednički borili: ujedinjenje?! Mi ga moramo spasiti i mi imamo više no nadu, imamo sigurnost, da ćemo ga također spasiti. Mi, Slovenci, Srbi i Hrvati, ne možemo da budemo jedni bez drugih; mi naše ujedinjenje dugujemo našim mrtvim junacima i bio bi zločin od nas, kad bi im zahvalnost iskazivali na taj način, da pustimo razoriti ono, što su nam oni izvojevali. (Poklici: Slava junacima!) A mi moramo ovu državu, ovo jedinstvo očuvati i zato, da ispunimo jedan zavjet, koji ima da nam bude uvijek pred očima: zbog naše neoslobođene braće, zbog mučenika Istre, Trsta i Gorice. — (Frenetički pliesak.)

»Mi glasova, koji Vama Slovencima daju ulogu posrednika. Ako ju hoćete preuzeti, dobro nam došli, jer može da posreduje

Svako između nas, ali nitko izvan nas!

Hrvatski problem je problem našeg naroda, naše kuće, naše države i zato moramo i smijemo da ga riješimo samo u toj kući, u tom narodu i u toj državi. U Jugoslaviji, na bazi jedinstvenog tronta svih čestitih, radnih, sposobnih Hrvata, Srba i Slovenaca protiv svih koruptivnih, vjere i stališa! U izbore, za reviziju ustava!

Riješimo plemenski problem, da nam ostanu slobodni sile i vrijeme za rješavanje pravih problema jednog naroda i države — a to su socijalni!

Ekspeze železniškog ministra.

(Nadaljevanje.)

Nezmyselna je govorica, da manjka pragra. Pragra je toliko, da se jih je n. pr. samo u Sloveniji prodalo v Francijo nad 2 milijona. Samo preskrbeti jih je treba, ker tako pametni tudi jugoslovanski pragraji niso, da bi se sa njih vlegali pod tračnice. In na to stopnjo pragra gospodje očividno čakajo.

Kdor pozna ekonomski položaj naše države in kdo bi ga moral bolje poznati, kakor poklicani faktorji ta mora tudi vedeti, da obstoji bogastvo države, ki se da trenutno dvigniti, iz malih agrarnih produktov in našega lesa. Ako hočemo to bogastvo spraviti na trg, kjer šele dobi značaj bogastva, nam je treba veliko število voznega materiala. Agrarni produkti in les so takozvani »Massenartikel« in vsakemu

bo gotovo jasno, da moramo zbog tega izvažati večje količine, ako hočemo doseči protivrednost uvoza, ki obstoja v fabrikatih. Ker mora biti naš uvoz, radi svoje vsebine v količini velik, je umevno, da mora imeti tudi veliko voznega materiala. Naša trgovska, kakor plačilna bilanca sta od obstoja države pasivni in sicer, morata biti pasivni, ker naše železnice niso nikdar razpolagale zadostnim voznim materijalom in bosta pasivni tako dolgo, dokler se naš vozni park ne dvigne na višino, ki je za naše trgovstvo potrebna.

In kaj je ukrenila železniska uprava, da zadosti potrebam? Ničesar, čisto ničesar. Sedaj pa pravijo, da je pomankanje vagonov krivo današnjim slabim železniškim razmeram.

Najhujše pa jo je zavozil g. minister, ko je govoril o načinu, kako deluje administrativna računstvo. Gospod minister je povedal, da so preliminirali za premost za dobo dveh mesecev 6.100.000 dinarjev, potrosili pa 17.000.000 dinarjev. Kako je taka diferencja mogoča? Kdo je napravil preliminar? Kake ravnatelje ima g. minister, ki se samo pri preliminiranju enega materiala za dobo samo 2 mesecev vrežejo za 11 milijonov dinarjev ali 44 milijonov kron. Tu imamo dokaz, da ti ljudje, ki so danes na krmilu sploh ničesar ne vedo. Za 6.100.000 dinarjev se dobi danes približno, ako računamo 10 tonski vagon 1500 dinarjev 4067 vagonov premosta. Da je 68 vagonov dnevno za proge, ki štejejo 800 km premosta, na to bi moral priti vsaj eden od gospodov. Toda ni bilo nobenega, ki bi to opazil. To je dokaz, da ni enega človeka v upravi, ki bi vsaj nekaj razumel. In ko bi minister kaj razumel, bi moral tako ignoranco svojih uradnikov zamolčati.

Dalje je povedal g. minister, da so imele drž. železnice 1. 1920 60 milijonov dinarjev dohodkov. Je res, da manipulira celo računovodstvo z okroglimi števili. Toda »cifra« od 60 milijonov dohodkov, pa je vendar tudi kot okroglo število prebuda. Da povemo resnico: koliko so imele državne železnice dohodkov, živ krst ne ve, ker ne more vedeti, ker odkar obstoja Jugoslavija, še ni sklenjen niti en sam sklepčen račun. Ni danes človeka, ki bi nam mogel povedati pravilne številke; vse kar se govori, je domnevanje in ničesar drugega. Ker se je pa podal g. minister na pot okroglih števil, bodi tudi nam dovoljeno, da mu sledimo. Kajti, kakor on ne more povedati zanesljivih števil, jih tudi mi ne moremo, ker jih ni. Toda naša okrogla števila imajo pa pred onimi gospodoma ministra to prednost, da skušajo priti, na podlagi razpoložljivih podatkov resnici vsaj deloma nasproti. Na podlagi razpoložljivih števil so morale imeti državne železnice skoro eno milijardo dinarjev dohodkov. Dobroki zagrebskega ravnateljstva iz osebnih in prtljajnih transportov znašajo mesečno okoli petinadeset milijon. kron. Jako pesimistično računano mora nesti tovarni promet še enkrat toliko. To bi bilo mesečno 70 milijonov, plus 35 milijonov, je 105 milijonov. Letno torej i milijardo 260 milijonov kron. Imamo 4 ravnateljstva; ker so druga ravnateljstva malo manjša, kakor zagrebsko ravnateljstvo imajo tudi nekaj manj dohodkov. Ako jih računamo v primeri z zagrebskim ravnateljstvom po 2 i milijardo dohodkov, se najbrž nismo veliko zmotili. Torej morajo imeti državne železnice okoli 4 milijarde kron ali i milijardo dinarjev dohodkov. In minister pravi, da so imele samo 60 milijonov dinarjev dohodkov. Kam so pa šli z diferencjo, kako so računali, da so naračunali samo 60 milijonov dinarjev. Pri vsej skepi napram računovodstvu uprave državnih železnic je to, kar je povedal g. minister, vendar preveč. Kam so izginili dohodki železnic?

In vendar to še ni vrhunec, kar si dovoljuje administracija in računovodstvo drž. železnice. Pred kratkim je najela država posojilo dveh milijard in to izrečno v svrhu, da zboljša naš promet. Račun teh dveh milijard bi se moral voditi posebno, obrestovati in razdolževati bi se moral iz večjih dohodkov izboljšane prometa. Toda kot kaj so smatrali ti naši strokovnjaki to posojilo in kako so del tega posojila že porabili in kako ga mislijo porabiti? Po lastni izjavi pomočnika železniškega ministra g. Jeliča, ki jo je podal pri seji finančnega odbora, so porabili del tega posojila za redne izdatke, kot kritje primanjkljaja, ki so ga s svojo »izborna« železniško upravo povzročili. Celo posojilo pa smatra g. Jelič kot enoletni budget in pravi, da je upravičen ga kot takega tudi uporabiti. Gospod Jelič smatra najeto posojilo kot redne dohodke in se zagovarja, da sme ta denar porabiti za redne izdatke. In pri tej izjavi ni ustal nobeden pri seji navzočih poslancev, da bi povedal g. Jeliču, kar mu kaže. Zalostno, še bolj zalostno, ker ga je, da oni naši poslanci, ki sede v finančnem odseku budžetnih vprašanjih ničesar ne razumejo. Ko bi napravil kak uradnik v kaki drugi državi kaj enakega, bi bil odšavljen tisto minuto in prišel bi poleg tega še na zatožni klopi. Pri nas pa bodo zabili na tep na-

čin najeti dve milijardi, ne da bi popravili le meter proge ali en sam vagon. Ko bo budžetno leto pri kraju, bo pri kraju tudi posojilo in promet bo slabši, kakor je bil kdaj prej. (Konec prihodnjic.)

Proračun.

Proračun je v vsaki državi najhujša skrb vlade in vladne stranke posljejo takrat v debato svoje najbolje glave, ki naj bi skušale utemeljiti posamezne postavke dohodkov in stroškov in če že ne pridobiti opozicije za glasovanje za proračun, kar pomeni zaupnico vladi, pregovoriti vsaj nekatere člane opozicije, da se vzdrže glasovanja.

Opozicija nasprotno čaka na proračun, da bi vrgla vladu. Zato se ne omejuje v svoji kritiki samo na proračun, ter upravičenost in neupravičenost posameznih postavk, ampak podvrže kritiki celotno delovanje vlade, s podčrtavanjem napak, se razume.

Ker gre pri proračunu za žep vsakega posameznega državljana, je razumljivo, da je tukaj vsak najbolj občutljiv in da se lahko tukaj skali marsikatero polit. priateljstvo. Zato je tukaj vsako splošno misljenje ne samo sumljivo, ampak naravnost skrajno škodljivo.

Poslanec dr. Gosar je navajal preteklo nedeljo na shodu v »Unionu« nekatere važnejše postavke iz proračuna, ki so v slučaju, da so navedbe točne, nevarne, ker kažejo, če že ne izjemanje, vsaj zapostavljanje prečanskih krajev. Odgovornost bi padla na prečanske ministre, ki so se držali v tem slučaju podobno, kot nekdanji slovenski minister, ki je odgovoril na očitanja slovenskih članov kluba, zakaj ni spravil neke zadeve pred ministrski svet: »Se nisem upal!«

Torkovo »Jutro« je prineslo sicer odgovor na Gosarjeva izvajanja, a kaj,

ko se je začel odgovor z liriko, nadaljeval s psovanji in končal zopet z liriko. Na številke se z liriko ne odgovarja!

V sredo je prineslo »Jutro« pojasnilo šefa socialne politike g. Ribnikarja glede postavk socialne politike v proračunu. Po tem pojasnilu bi bile navedbe g. Gosarja glede proračuna za socialno politiko za Slovenijo in Hrvatsko res da zelo pretrpane navzdol, dasi s tem še vedno ni pojasnjena horendna razlika, ki vlada med prečanskimi krogi in Srbijo pri postavkah tega resorata.

Bolj zanimivo, kot številčne navedbe, pa je pojasnilo g. šefa socialne politike v nekem drugem oziru, dasi moramo kar najodločneje odklanjati enkrat za vselej ton, v katerem je dano pojasnilo. G. Ribnikar naj si zapomni, da ni poslanec, ampak uradnik — in tega naj se vnaprej zaveda in opušča politiko, ali pa resignira na službo! Pa to mimogrede.

Gospod Ribnikar trdi, da ni znal dr. Gosar proračuna brati. Proračuna res ne zna vsako brati, ali pri dru. Gosarju, ki je bil dalje časa šef oddelka, že smemo pričakovati, da zna brati proračun. Torej napaka na drugi strani, da je namreč proračun nerazumljivo sestavljen. In to je. Da še več: tisto operiranje z izrazi, češ, to je posebej izkazano in to centralizirano preliminarino vzbujajo bojazen, da se hoče tukaj nekaj prikriti — in da je proračun hotoma tako sestavljen, da se ne da razumeti.

Ne vemo sicer, kaj bo odgovoril dr. Gosar na popravek g. Ribnikarja, prosimo pa, da se nam dajo z vladne strani točne in suhoparne številke brez vladnega politiziranja.

Clara pacta, boni amici.

Zeta.

Politične vesti.

× Kdo je bližji jugoslovanski državi? V poslednjem času beografsko časopisje obravnava tudi hrvatsko vprašanje. Toda način te časopisne polemike kaže, da nadkriljuje šovinizem politično uvidenost. Predvsem očituje pomanjkanje dobre volje in namena privesti državo s pravično rešitvijo hrvatskega vprašanja k ozdravljenju in zadovoljstvu vseh njenih delov. Zadoštuje nesrečna amputacija, s katero rešuje beografsko časopisje hrvatsko nezadovoljstvo s sedanjo državno ureditvijo in upravo. Srbski politiki smatrajo, da je v interesu države, njenega inostranskega ugleda in pa predvsem v interesu rešitve hrvatskega vprašanja, ako na prusovski način strahujejo Hrvate in Slovence z državno odcepitvijo in z amputacijo železne roke. Če bi jim jugoslovanska država bila nad veslrsbimi koncepcijami, če bi jim bilo do tega, da v novi, skupni domovini vladajo enakopravno in zadovoljni vsi njeni sestavni deli, tedaj bi s čisto drugačnim duhom pristopili k temu vprašanju, ki je v bistvu vprašanje duševnega zadovoljstva s pravično, državno ureditvijo in s sposobno državno upravo. S tem, da sejejo sovražstvo, da namigujejo amputacije in da smatrajo centralistično hegemonijo kot edino možno obliko jugoslovanske države, povdajajo nazore, s katerimi Hrvati in Slovenci nikdar ne bodo zadovoljni. Zanimivo je pogledati na hrvatsko stran, kako ona odgovarja na to nestrečno stališče srbske politične javnosti! Objektivni kronist mora priznati, da je na hrvatski strani mnogo več uvidenosti in pozitivnega razmerja do države, kakor pa na srbski. Zadoštuje, da navedemo nekatere odstavke iz »Hrvata«, glavnega glasila Hrvat-

skega bloka, ki piše o mučnem vprašanju amputacije med drugim sledeče: »Ako dobro poslušamo glasove nezadovoljstva, ki prihajajo iz vseh krajev jugoslovanske države, zapazimo, da ima bolezen svoj izvor v Beogradu. Tako pravi Slovenija, Hrvatska, Hercegovina, Bosna, Vojvodina in Makedonija. Vsaka od teh zemelj se v sebi čuti dovolj zdravo in sposobno za življenje in napredek. Še več, ravno ker tako čuti, ne more prenašati načinov vladanja in upravljanja, ki izhajajo iz Beograda. Okakšni amputaciji je tedaj mogoče govoriti?« Izgleda, da je g. Stojan Protič globejši zagrabil vprašanje, ko je naglasil, da je najprej potrebno poizkusiti vse, da prideмо do sporazuma; šele če bi do sporazuma nikakor ne mogli priti, da je boljše, da se razidemo, kakor da ostanemo v sedanjem stanju. »Predvsem je potreben sporazum, pa naj si bo v kakršni koli obliki.« »Toda gospoda, ki operirajo z amputacijo, ne govori o sporazumu. Ona sporazuma sploh neče. Noče ga današnja vlada, noče ga »Balkan«, noče ga »Vreme«. Oni zahtevajo, da se prizna današnje stanje ali pa da se amputira.« — Vidimo torej, da odklanjajo centralistični državotvorci miren sporazum o notranji ureditvi jugoslovanske države, da pretirajo z amputacijo in da postavljajo alternativno centralizma ali nasilne amputacije. Hrvatski blok pa, ki je tako protidrjavno razpiti, izjavlja, da naj se pred amputacijo poizkusi mirno urediti vprašanje. On postavlja alternativno mirnega sporazuma in avtonomizma. Na eni strani torej centralistična ustava ali pa amputacija, na drugi pa enakopravna avtonomija v skupni državi.

Časopisni glasovi.

»Slovenec« odgovarja na »Jutrove« napade na dr. Gosarja in navaja številke za pravilnost dr. Gosarjevih izjavljanj na zadnjem, klerikalnem shodu v Unionu. Očita državni upravi, da je proračun samo fingiran in da od centraliziranih postavk ne bodo prečanski kraji dobili najbrže niti fikcija. Prazne besede zastopuje demokratski koritarjem, »Slovenec« pa da veruje le dejanjem.

»Jutro« razpravlja o demisiji muslimanskih ministrov in jim očita pomanjkanje patriotizma, ker so pustili demokratu na cedilu, katerim daje ravno patriotizem ono moralno moč, da nosijo odgovornost za premnoge stvari, proti katerim bi se najraje dvignili z najostrejšim odporom. Nadalje napada g. Pašića in sploh radikalce, ki jih imenuje najkonzervativnejše elemente. Vkljub temu pa morajo demokrati ostati z njimi zvezani na vladi, ker bi se sicer država podrla.

»Naprej« opozarja na nevarnost, ki preti naši državi, če se bo posojilo, ki ga je dobila naša država od neke angleške finančne skupine v znesku 19 milijard naših kron napako porabilo. Ako hočemo ustaliti našo valuto in jo dvigniti, je treba spraviti v ravnotežje predvsem državne dohodke in izdatke, razen tega pa tudi potrošnjo in proizvodnjo vsega narodnega gospodarstva. Našega prirodnega bogastva mi ne moremo v zadostni meri izvažati, ker nimamo zadostnih prometnih sredstev. Zato je treba angleško posojilo porabiti predvsem za zboljšanje naših železnic in izgradnjo novih

železniških zvez. Tisti, ki so poklicani, da kontrolirajo uporabo posojila, naj bodo na straži.

V »Slov. Narodu« napada Fran Govekar dr. Gosarja radi njegovega zadnjega govora na klerikalnem shodu in postavlja proti njegovim kritikam razmer, ki vladajo v naši državi. Članek graške »Tagespost«, v kateri neki Nemeč hvali naravno bogastvo naše države in ji prorokuje lepo bodočnost, če se notranje težkoče v obliki točasnno ljuto se med seboj borečimi plemeni ne komplicirajo. Poštenjake v SLS pozivlje, naj s korobačem naženo politike ala dr. Gosar in potem bomo zopet lahko ponosni, da smo Slovenci.

»Novi čas« razpravlja o odstopu muslimanskih ministrov in ga odobrava. Napada demokratke, katere ta izstop silno peče vsled svoje notranje upravičenosti in logičnosti, ker kaže na demokratke kot zavestne skrivce na sedanjih razmerah, pod katerimi toliko trpi ogromni del prebivalstva naše države. Nato polemizira z »Jutrom«, ki samo priznava velike pogoške v državni upravi in s tem dokazuje, da opozicija pri nas ni le opravljena, temveč naravnost nujno potrebna. Za demokratke in njihove zaveznike, ki žive z nosom v zraku in še vedno mislijo, da se bo vidovdanska ustava na čudežen način vključ vsemu prilagla vsem silno različnim životom, ki tvorijo to državo, na katere pa ni bila umerjena, pa bi bilo najbolje, da izkvarjeno vidovdansko ustavo sukno brez drugega spravijo — v podstrešje med staro šaro.

Gospodarstvo.

Ing. Sadar:

Tipi agrar. produkcije v juž. Srbiji.

(Nadaljevanje.)

Bregalniški okraj

zavzema vzhodni del Južne Srbije in je eden največjih okrajev. Meji na Bolgarijo in severno Tracijo. Gospodarstvo se razlikuje od drugih okrajev. Široki teren zavzema suhe pašne ovč. čjeja in jezevega polja, ki bi mogel biti, če bi se melioriral, najplodnejši kraj Južne Srbije. Veliko terena je tudi planinskega in hribovitega. Kulturneje je kraj ob Bregalnici. Površina neobdelane zemlje znaša 520.000 ha, obdelane pa 41.2000 ha. Živine je: velike 55.817, a male 216.369 glav. Tip kmetijske produkcije je poljedelski in živinorejski. Poljedelstvo v glavnem producira pšenico in trgovske rastline: mak, riž, duhan in bombaž. Znači kočanski riž (pirinač, oriz) se prideluje okoli Kočana, v kočanskem (1084 ha) in radoviškem (15 ha) srezu. Srednji pridelek riža je 1200 kg na ha. Duhan se prideluje v istih srezih, bombaž pa v radoviškem, kočanskem in ovčepoljskem. Maki (afijon) se vzgaja po cellem okraju, največ pa v štipskem, radoviškem in ovčepoljskem srezu. Znače so ovčepoljske pšenice in sicer varite: bela in valjasta vardska, rdeča »crvenka« in golica (šutarska), ki raste na pesku. Razen tega se goji tudi sočivo (leča) in anis (ananon) v ovčepoljskem srezu.

Od živine je zastopano govedo, osli, konji in bivoli: ovce (160.965), koze in svinje. Ovce se gonijo na Jurjevo v planino a nazaj se privedejo na Miror dan. Dobiva se velike množine mlečnih produktov, med njimi posebno kačkaralj-sir.

Važno je sadjarstvo in vinogradništvo. Glavni produkti so sljive, posebno v carevoseljskem srezu, kjer je ta kultura tako razvita, da tvorijo suhe sljive kot izvozni predmet važno postavko v izvozni trgovini. Vinogradi so propadli ter morajo se renovirati; vino je le lokalne važnosti.

Ta okraj ima torej zelo pisan tip, ki ga bo tudi obdržal; s kulturnimi odredbami se pa posebno poljedelstvo lahko močno povzdigne. Tako se n. pr. na Ovčjem polju koruza ne seje, toda, če bi se umetno namakalo, bi to polje zavzelo važno mesto v tej produkciji. Z umetno selekcijo in vzgojo se mora ovčepoljska ovca, ki je znana po kvantiteti in prvovrstnosti volne, ne samo obvarovati degeneracije, temveč tudi izboljšati. Ravnotako bi morali selekcionirati malo planinsko govedo in izboljšati v smeri večje mlečnosti, reja svinj še pa mora povečati obemem z močnejšo produkcijo turščice. Sadjarstvu bi se morala odpreti pot v izvozna tržišča in sadje bi bilo treba bolj izkoristiti.

+ Nova filijalka Narodne banke. Upravni odbor Narodne banke kraljevine SHS je sklenil, da se v prvi polovici bodoče sezone odpre filijalka v Šabcu.

+ Raziskavanje petroleja v Hrvatski. Glasom poročila trgovske in obrtniške zbornice iz Zagreba, osnovalo se je nedavno v Zagrebu petrolejska delniška družba »Uljanik« z glavnico 30 milijonov kron, v svrhu raziskovanja in eksploatacije mineralnega olja, asfalta, nafte in petroleja na Hrvatskem. Društvo, katero financira domači kapital, že izvršuje na lastnem petrolejskem terenu geološka dela. Društvo je že končalo vse potrebne predpriprave. Izkopni društva se nahajajo v Bujavici, 18 km od Lipika in v Paklenici, 5 km od Novske.

+ Prodaja starega železa in pločevine. Komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 15. februarja t. l. ob 11. uri dopoldne v smodnišnici v Kamniku licitacija 10.000 kg starega železa in pločevine.

+ Dobava žebeljev, vijakov in okovov. Ravateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje na dan 22. februarja t. l. ofertalno licitacijo za dobavo raznih žebeljev, vijakov in okovov. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

+ Dobava žice, pločevine in posod za mazanje. Ravateljstvo državnih železnic v Sarajevu razpisuje dobavo železne in jeklene žice, ocinkovane železne pločevine in posod za mazanje. Pisemne ponudbe je vložiti najkasneje do 25. februarja 1922 12. ure dopoldne. Predmetni razpis je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

+ Izvoz koruznih storžev. Glasom oddelka ministrstva za poljedelstvo se koruzni storži mleti in nemleti ne morejo smatrati za živalsko hrano in zanje ne velja prepoved izvoza.

+ Izvoz ječmena iz Češkoslovaške. Doslej je v malem kontingentu dovoljeni izvoz ječmena se namerava povečati, ker je v Slovaški okoli 30.000 vagonov ječmena v skladiščih.

Naročaito in širite „Jugoslavijo“!

Dnevne vesti.

Liubljana.

— **Rojstni dan velikega škofa Strossmayerja** obhajajo danes po celi Hrvaški ter imajo šole prosto.

— **Ali je res?** Mariborska »Straža« trdi, da se po povratku dr. Šušteršiča trudi — dr. Zerjav, češ, da hoče na ta način napraviti razdor v SLS.

— **Izpremembe v osobi.** Za višjega upravnega oficijala v hiralnici v Vojniku je imenovan g. Fr. Hribnik, za pisarniško oficijalca v splošni bolnici v Mariboru je imenovana gđ. Justina Veraničeva. — Za strokovnega uradnika v vinarski in sadjarški soli v Mariboru je imenovan g. Jos. Sottler, dosedaj računski revizor pri okrožnem agrarnem uradu v Murski Soboti. — Diplomirani veterinar g. Vladimir Arko je sprejet v državno službo za veterinarskega asistenta ter dodeljen v službovanje oddelku za kmetijstvo v Ljubljani.

— **Za župana v Postojni** je izvoljen g. Fr. Kutin, za podžupana pa dosedajni gerent g. Jos. Dovgan. V prvi seji je občinski odbor pokazal, da je Postojna ostala narodna trdnjava; sprejeta je bila soglasno izjava, v kateri se protestira proti zločinu pisavi laških listov, ki so izrabljali volilne spore. Slovenskim poslanecem v Rimu, v prvi vrsti g. Jos. Lavrenčič, se je izrekla zaupnica.

— **Naši novi konzulati.** Kmalu se odprejo za našo državo konzulati v Varni na Bolgarskem, v Pečuju na Madžarskem in v Milanu.

— **Bi bilo tudi pri nas na mestu.** Dalmatinska pokrajinska uprava je prepovedala za tekočo sezono vsako kostimirano ali maskirano zabavo.

— **Poročilo o delovanju zaščitne deke za sodni okraj Litija.** Zaščitna deluje v okraju 18 mesecev in lahko trdimo, da deluje uspešno in požrvalno. Povzemimo na kratko njeno delovanje! Dohodki so bili v tem času sledeči: Država je prispevala v denarju in v obliki. Denarja je naklonila skupno 40.500 kron. Dečji dan je dal v okraju 4850 kron. Največje županstvo Zagorje, ki je sem poslalo 2024 K. Nadalje je zaščitni predsednik g. dr. Ivan Mazek iz kazenskih poravnjav naklonil skupno 2300 kron. Prispevala so tudi velika podjetja: v Litiji bolnica (500 K), prednica (400 K), v Zagorju steklarja (400 K) in rudokop (300 K). Poleg nekaj manjših prispevkov je bilo denarja okroglo 50.000 K, ki se je delila mesečno med stalne rednine (od 30—35 strank) in med enkratne podpore (kakih pet strank mesečno). Oblike pa se je razdelilo v tem času: 175 parov ameriških in domačih čevljev; 90 jardov angleškega finega sukna za zimске obleke; nad 100 metrov rjave kotnine; 144 parov nogavic; 8 narejenih perlin; 10 narejenih suknjic; 10 parov narejenih hlač; 20 m cajna in še par kosov drugega blaga. Podpore v denarju in v blagu je bilo deležnih 225 strank z več kakor 300 otroci. V prvi vrsti se je oziralo na vojne sirote, potem na sirote sploh in potem na otroke siromašnih staršev. In teh bo v prihodnje največ, ker najbolj so sedaj udarjeni mali in revni kočarji s kopico majhnih otrok. Priporočamo jih županstvu, podjetnikom in bogatinom, da se jih spominjajo ob raznih prilikah. Sedež zaščite je v Litiji.

— **Rok za vlaganje ponudb za restavracijo in kavarno Zdravski dom na Bledu** se podaljša do 28. febr. t. l. Pogoji so razvidni pri županstvu na Bledu.

— **Na jesenleah** je bil aretiran bivši komunistični poslanec Kosta Novaković, ko je hotel s potvornim potnim listom oditi na Korosko.

— **Tulci v Karlovcu.** Karlovec je postal po preobrtu največje industrijsko mesto, zato pa tudi živi v mestu nad 2000 tujcev, ki imajo pri industrijskih podjetjih najboljše službe.

— **Lep jugoslovanski poslanec!** V Panjevo so aretirali zemljoradniškega poslanca Stevana Benina, ki je v neki gostilni hvalil razmere v Madžarski ter večkrat zaklical »Ejlen Magyarorszag!«

— **Lekarne na Češkem** se v najkrajšem času podražijo.

— **Angleži za jugoslovansko dečo.** Mis Gerald Braond je poslal ministrstvu za socialno politiko 100.000 Din. kot prvo zbirko za jugoslovansko dečo. Zbiranje se nadaljuje po celi Angliji.

— **Za komisarja železniške policije na Rakeku** je imenovan g. Milan Dušanović, srečni načelnik 3. razreda.

— **Za enotno nemško stranko v Jugoslaviji** sta prisnela poziv »Cüller Zeitung« in »Gottscheer Zeitung«.

— **Uradniške in oficirske plače.** Na naš članek pod tem naslovom smo prejeli že več dopisov, med njimi tudi enega, v katerem se zagovarja razlika med plačami državnih uradnikov in oficirskih plačami, da častniki v svojem poklicu porabijo mnogo več obleke in obutve, kakor pa civilni uradniki in da morajo kriti stroške za nabavo nove obleke iz svoje mesečne plače.

— **Doktorski izpit.** Na zagrebškem vseučilišču je bila promovirana za doktorico filozofije g. Cveta Cihlar, profesorica na učiteljski v Sarajevu.

— **V Sevnici** so zopet dovoljeni živinski sejmi. Prvi veliki živinski sejem bo dne 14. t. m., obenem bo tudi kramarski sejem. Upanje je tudi, da bo v najkrajšem času konjski in svinjski sejem dovoljen, za kar je občina že zaprosila. Ker je ta kraj za take sejme zelo pripravljen, je upati, da bodo prav dobro uspevali.

— **Zahvala društvu »Kovinar«.** Podpisani član podp. društva »Kovinar« se tem potom naprimerčaje zahvaljuje za mojo dolgo bolezen mi nakazani znesek 500 kron podpore. Franjo Zagorac.

— **Nagrade za ubito volkove.** Pokrajinska uprava za Slovenijo izplačuje za vsakega ujetega ali ubitega dolega volka 1500 kron, za mladičje iz gnezda pa po 300 K nagrade. Za volka, ujetega ali ubitega med konjo se plača le 1000 K. Vsakega ujetega volka je ubiti, ubitemu pa pri županstvu iztekniti jezik. Da je bil volk res ubit ali ubit v območju pokrajinske uprave za Slovenijo, mora potrditi županstvo na pristojno politično oblast.

— **Zmrznili** je blizu Dobrne monter Fr. Jusil, ki je na povratku iz tovarne v Šoštanju v gozdu zašel.

— **Priporočamo jugoslovanski kreditni zavod** v Ljubljani, Marijin trg 8. Hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun obstajajo po 4 in pol odstotka; hranilne vloge z odpovednim rokom po dogovoru.

— **Dramatični odsek »Bratstva«** ima v soboto 4. t. m. ob 8. uri zvečer sestanek v društvenih lokalih pri Novaku. Vabljeni so sploh vsi člani »Bratstva«. Udeležba dolžnost. Načelnik.

— **Krajevna organizacija NSS** ima redni občni zbor v soboto, dne 4. t. m. ob 8. uri v Prešernovi sobi gostilne »Novi svet« na Gosposvetski cesti št. 14. Dnevni red: 1. Poročilo občinskih svetnikov NSS o delovanju v občinskem svetu ljubljanskem. 2. Poročilo društvenih funkcionarjev. 3. Volitev odbora. 4. Slučajnosti. Vsi člani naj storijo svojo dolžnost in se ga polnoštevilno udeležijo. Dostop imajo tudi vsi somišljeniki.

— **Sestanek slov. ženskih društev.** V četrtek 2. i. c. so se v mestni dvorani na magistratu sestale delegatke ženskih društev cele Slovenije. Namen sestanka je bil, zblizati vsa ženska društva in v skupnem posvetovanju začeti agilno delo za zaščito mladine. Sklicateljica sestanka, ga. Fr. Tavčarjeva, je prevzela predsedstvo. Izrazila je veselje, da so se zbrale v tolikem številu zastopnice vseh ženskih društev, brez ozira na politično pripadnost. Pozdravila in predstavila je zastopnice »Društva za prosvetovanje žene i zaščito n. nih prava«, g. Mileno Milojevičevico in Mileno Petrovičevico iz Beograda, ki sta došli, da dejansko posvedočita naše ujedinjenje. Nadalje je gospe predsednica konstatirala, da je na sestanku zastopanih 24 ženskih društev s 46 zastopnicami. Potem so govorile se. Engelmanova, Štebljeva, Wessnerjeva, Lipoldova, Petrovičeva in Milojevičeva.

Splošno se je poudarjalo želja, da bi Slovenke združene s Srbinkami izdale svoje glasilo, kar je bilo soglasno sprejeto. Predlagalo se je tudi, naj bi se ustanovili čimprej »sotroški dom«, kjer bi imeli svoje zatočišče najrevnejši med revninami. Gospe predsednica je nato predlagala, naj bi se temeljni kamen tega otroškega doma položil na dan poroke našega kralja ter se pri tem imenoval »Dom kraljice Marije«. Tudi to je bilo soglasno sprejeto. Korisno se je sklenilo, naj vodi vsa dela za zaščito dečev Narodni ženski Savez, slovenski del; vsako društvo pa naj deluje v ta odbor 2 zastopnici, ki naj jih zglas; do 15. februarja. Nato je predsednica zaključila shod.

— **Predavanje urednice »Ženskega pokreta«** gospe Milene Milojevičeve iz Beograda o temi »Enaka morala za moške in ženske« bo v soboto 4. t. m. 1922 ob 8. uri zvečer v posvetovalnici mestnega magistrata. Vabimo vse, moške in ženske, ki se zanimajo za temo predavanja, da pridejo. Po predavanju debata. Namesto vstopnine se pobirajo prostovoljni prispevki za zgradbo »Dečjega doma« v Ljubljani.

— **Klub »Soča«** priredi v soboto, dne 4. t. m. v salonu hotela Lloyd »Dr. Gradnikove večer«. Na sporedu je: 1. Životopis goriskega rojaka dr. Alojzija Gradnika. 2. recitacije in deklaracije njegovih izvirnih in še neobjavljenih pesmi, med temi: »Tolminski punte«, »goriske legende« in druge. Soderujo g. Josko Cvek, M. Kragelj, Markič, Gnidovec in gđ. Martelančeva. Člane in prijatelje društva vabimo k polnoštevilni udeležbi. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstop prost.

— **Novi davki v Ljubljani?** V eni prihodnjih sej se bo ljubljanski občinski svet baje bavil z uvedbo dveh novih občinskih davkov: 1. davek na potrošek v gostilnah in kavarah, 2. davek na nezazidane stavbe in parcele. Prvi davek bi bil v tem, da plačajo gostje, ki potrošijo v gostilnah čez 30 kron, po 10 % od računa. (Kdo bo kontroliral goste in gostilničarje? Op. uredn.) V kavarah bi moral vsak gost po 22. uri, ob nečelah in praznikih pozimi pa že od 13. ure naprej, plačati po 1 krono davka. — Davek na nezazidane parcele bi znašal letno pol procenta cenilne vrednosti. Pri prodaji parcel se davek zviša na 1 %, ako novi lastnik ne začne zidati tekom prihodnjega koledarskega leta, po preteku dveh let pa bi se davek zvišal na 2 %. — Ako se res uvede davek za potrošek v gostilnah, bo vsakomur treba napraviti izjemo za tujce in za take domačine, ki so primorani hoditi v gostilne na urao.

— **Shod ljubljanskih obrtnikov** bo v nedeljo, dne 5. februarja, t. l. ob 10. uri dopoldne v dvorani Mestnega doma, na katerega opozarjamo vse ljubljanske obrtnike. Dnevni red: 1. ugovori proti odmeri osebne dohodnine, davka na vojne območje in davka na poslovni promet. 2. Izvrševanje različnih obrov v državnih delavnicah. 3. Raznoterosti. Vabimo vse obrtnike, naj se shoda, katerega priredi deželna zveza obrtnih združenj, udeležijo v čim večjem številu.

— **V vodstvu ljubljanskega narodnega gledališča** se izvrši važna sprememba. Dosedanji intendant g. prof. Juvanič je razrešen, na njegovo mesto je imenovan gosp. ravnatelj Matej Hubad.

— **Ogenj v Narodnem domu.** V sredo večer, med veselico planinskega društva je v Narodnem domu, v prostorih tajništva JDS nastal ogenj, katerega so pravočasno opazili in tudi takoj srečno ugasili. Škode ni nikake.

— **Lepa tolažba.** 7 enica-gospodinja nam pripoveduje: »Ko sem včeraj pri nekem ljubljanskem mesarju (ime na razpolago) kupovala meso in pri tem potolažila nad dragilno, se je dotični mesar zadržal nad menoj: »Kaj bo to! Le zapomnite si, da predem mine 14 dni, bo stalo meso 100 kron kilogram!« — No, res lepa tolažba. Pa bo brz-kone to tudi res.

— **Stekel pes.** Ko je šel včeraj visokoležer Jermolov po Resljevih cestih, mu je prišel nasproti srednjeveliki pes, ki je baje kazal vse znake »stekline«. Ko je baje kazal mirno psa, ga je ta nenkrat ugriznil v levo nogo, tik pod koleno. Inspekcijski zdravnik v bolnici je poslal Jermolova na mestni fizikat, radi eventualne odprave na Pasteurjev zavod.

— **Cvetlična reduta se vrši danes zvečer** v gornjih prostorih Narodnega doma. Dostojne maske dobrodošle. Posebna vabila se ne razpisujejo.

Maribor.

— **Optanti in občinska večina.** Pri zadnji seji občinskega sveta se je videlo, da cela vrsta optantov reflektira na domovinsko pravico v Mariboru. Od vseh koncev in krajev so, pa hočejo postati naši državljani in ravno v Mariboru želijo imeti domovinsko pravico. Samo slučajno so ti optanti skoro izključno Nemci in samo slučajno se seveda, da je skoro vsem Nemcem dala sedana vladajoča gospoda na magistratu zagotovilo sprejetja v domovinsko zvezo. In zopet slučaj je hotel, da se tistega zagotovila ni dalo nekaterim upravičenim sloven-

skim reflektantom. Cesar pa ni dovolil odsek, je dovolila plenarna seja na predlog obč. svetnika Jarha. To so taki slučaji, ki že ne kažejo več na slučajnost, temveč na nekako sistematično forsiranje tujega elementa, kar bo imelo pozneje ne slučajne, ampak naravne posledice, da bo mesto Maribor zopet to, kar je bil prej, namreč nemška trdnjava pod že kakršnokoli zastavo.

— **Zadeva Waldhauser,** ki je vzbujala pred par meseci toliko pozornosti, je sedaj končana. Konec je tak, kakršnega je bilo v danih razmerah pričakovati. Zaka, kjer nastopi eden proti dvajsetim, ali pa proti štirim, potem si je lahko izračuna sam, kakšen bo izid. Komisija, ki je preiskovala to zadevo, je končala in poročala občinskemu svetu. Župana ne zadene nobena krivda na odpuštu, ker to spada v področje ravnatelja planarne. Obenem se je pa dogladno, kakor je razvidno iz zapisnika, da je med delavstvom vladal teror. Zaka, da pride pri sedanjih političnih razmerah med sodelavci do prekanja, to je umljivo in tudi oprostljivo. Proti temu ne more noben upravičeni storiti kaj uspešnega. Da pa pride med sodelavci do pretepa in celo telesnih poškodb, kakor je bilo pri Waldhauserju, kar je sodnijsko ugotovljeno, nad tem pa ni krivo delavstvo samo, ampak predvsem uprava, ki nima tiste moči in ugleda, da bi kaj takega preprečila. Ako sodelavci sami mečejo svojega sotočarja skozi vrata, kar je tudi pri Waldhauserju slučaj, to je dovolj značilno za red in upravo, ki je v dotičnem podjetju. Waldhauserju se je izplačala naknadno mezd do 26. novembra. Sedaj ima boljše in udobnejšo službo ter mu tudi ni potreba več trpeti šikan radi svoje narodnosti oziroma radi političnega naziranja.

— **Spomin dr. Pfeifferja** pri mestni občini mariborski, kjer je bil svojčas komisar, ni ravno prijeten ne za občino samo, še manj pa za njega. Za sedaj gre predvsem za plačilo okrog 800.000 K, katere tirja finančna uprava od občine za plačilo carine. Svojtas je namreč komisar dr. Pfeiffer izvozil 60.000 kg zaklanih prašičev nekemu veržniku v Gradec in prejel na konto te kupčije 6 vagonov rotacijskega papirja za Mariborsko tiskarno. Ker pa se ni plačala carina, je dal komisar Pfeiffer garancijsko pismo imenom mestne občine kar sam brez privolenja občinskega sveta. Sedaj pa tirjajo carino od mestne občine. Mestni občinski svet pa je sprejel predlog dr. Leskovarja, da občina ne prevzame nobene odgovornosti za garancijsko pismo. Kdo bo sedaj plačal to visoko vsoto, je sploh vprašanje. Ali vlada, ki nosi za ukrepe svojih uradnikov soodgovornost, ali pa dr. Pfeiffer. To je pa za enkrat šele carina in nič drugega. Glede vse kupčije pa se teče tožba. To so spomini na komisariat in preveliko uslužnost uradnika napram svojim strankarskim somišljenikom.

— **Zelo kulanten občinski svet** je mariborski. Zanjdi je priznal pokojino odpuščena uradnika dr. Valentina Raku in dr. Emilu Uhlru v smislu predpisa za državne uradnike. Oba živita seveda v avstrijski republikli in je eden celo nastavljen kot stalec magistratni uradnik v Gradcu. Gotovo je, da nobena mestna občina tam preko ne bi bila v podobnem slučaju tako kulantna napram našim ljudem. Kakor silimo leži se vse polno podobnih prošnji prejšnjih mestnih magistratnih uradnikov in uradnic, ki čakajo rešitve. Torej bode imel občinski svet še večkrat priliko, da se skaze naklonjenega napram prejšnjim magistratnim nastavljencom.

— **Dolga seja** je vsakomur prva občinska seja v tekočem letu. Vršila se je že dvakrat in ker gre v tretjič, reče, se vrši nadaljevanje se v soboto, torej tretjič. Če bodo vse seje letošnjega leta tako dolge, potem bode že nekaj narejenega po občinskih očeti.

— **Tudi vzrok v naši valutni** hoče imeti spedijska trdka in veletrgovina s premogom F. & A. Uher in bi se rada odkrivala naročila. Od mestne planarne je namreč sprejela naročilo, da nabavi 6 vagonov ostravškega premoga. Cena je bila natanko 400.000 K. Češka krona je zadnje čase silno poskočila, naša pa pada. Zaradi tega se trdka izgovarja, da ne more nabaviti premoga po dogovorjeni ceni. Seveda se bode trdka prislilo potem tožbe, da izpolni sprejeti dogovor, čeprav v svojo lastno škodo.

— **Podjetje »Kovina«** bode stavilo za svoje delavstvo lastno poslopje. V ta namen je kupilo od občine primeren svet in sicer po 50 kron kvadratni meter, kakor je bilo sklenjeno v prvi občinski seji. V pondeljkovi seji je pa stavil dr. Serneč (JDS), da se ta sklep razveljavi in se trdki prepusti dotični svet po 30 K kvadratni meter. Obč. sv. Jarh (NSS) je bil sicer tudi za dr. Sernečev predlog, pa samo pod pogojem, če da trdka garancijo, da se bodo dala stanovanja res v najem delavstvu in pa vsaj primeroma po nekoliko nižji ceni.

Celje.

— **Izobraževalno društvo »Bratstvo«** priredi danes v soboto 4. januarja ob 8. uri zvečer v gornjih prostorih celjskega Narodnega doma plesno veselico. Vstopnina k isti znaša samo 3 dinarje. Sviral bo društveni tamburški zbor. Ker bo zabava domača in prisrčna, je upati obilne udeležbe.

— **Ljudsko vseučilišče v Celju.** V pondeljek 6. febr. ob pol 2. uri predava na ljudsko vseučilišče gimnazijalni profesor gosp. Josip Kožuh o »Letostetju in koledarju«.

— **Uprava celjske javne bolnice** razglašajo oziroma na prenapolnjenosti celjske bolnice, naj se v isto ne pošilja začasno starih in onemoglih ljudi, ker ti so v prvi vrsti potrebni postrežbe in ne zdravniške pomoči. Take ljudi se bo v bodoče vsled pomanjkanja prostora moralo odklanjati.

— **Občni zbor Celjskega Sokola** se je vršil minulo nedeljo. Iz poročila posnemamo, da je društvo imelo koncem leta skupaj 386 članstva, in sicer 272 članov in 114 članic. Strokovna knjižnica šteje 91 knjig. Društvo je imelo v skupnem 209.246 K 6 vin. dohodkov, izdatkov pa 204.385 K 30 vin., gotovina znaša 4860 K 76 v., v katere ni vsteli 30 tisoč kron, ki jih Sokolo dolguje celjsko mesto. Društvo je tudi pred kratkim plačalo zadnji dolg, s katerim je bil obremenjen Sokolski dom v Gaberju. Tako ima društvo sedaj lastno poslopje, ki znaša milijonsko vrednost. Načelnik Jerin je podal obširno poročilo o tekočem letu, kakor o tehničnem poslovanju sploh. Vršila se je nato debata glede spreminjanja pravil. Pri volitvah je bil izvoljen nov odbor, kot starostar J. Smertnik, podstarosta dr. Milko Hrašovec in načelnik Lojze Jerin. Nato se je razpravljalo še o slučajnostih.

— **Seja občinskega sveta celjske okolice** se vrši v nedeljo 12. februarja ob 8. uri dopoldne v občinski hiši na Bregu.

— **Umetnik** v Novi vasi pri St. Jurju ob J. žel. posestnik Janez Leskovšek.

— **Komorni godbeni kvartet »Zika«** je došel za kratki čas v Celje in priredi v najkrajšem času tudi pri nas komorni godbeni večer.

— **Prijavni urad celjske polije** išče sledeče osebe: Rožmarin Jožeta iz Rogaske Slatine, ki bi imela bivati v Gosposki ulici; Vipetnik Helena in C. Buedefeldt, trgovce.

— **V prid dijaški kuhinji v Celju** bo jutri v nedeljo na Starem gradu v gostilni Jicha domača zabava.

— **Zahalo** se je v celjski mestni klavnic v tednu od 23. do 29. jan.: 3 bike, 99 volov, 26 krav, 9 telic in 6 telet.

— **Baletni večer** gospe Helene Poljakove, ki bi se imel vršiti v soboto, dne 4. febr. v Narodnem domu, se ne vrši, ker je dvorana vsled druge prireditve zasedena.

— **Celjski šahovski klub** ima v sredo, dne 8. februarja ob pol 9. uri zvečer v klubovi sobi kavarne hotela »Evropa« svoj redni občni zbor.

Ptuj.

— **Javna seja mestnega sveta** se vrši danes ob 18. uri. Med drugimi točkami dnevnega reda je tudi volitev kuratorja dijaškega doma, mladike in glasnene šole ter poročilo o priznanju nabavnega prispevka namestencem.

— **Stanovanjska beda** se tudi v Ptuj precej občuti. — Zlasti nižji sloji in namestenci trpijo veliko pomanjkanje. — Predno se dobi stanovanje, treba čakati mesoce in mesece. To je še opravičljivo, ker vsakdo vč, da se mu ne more nakazati stanovanja, ga ni — Neoprostljivo pa je, da hočejo doseči nekateri potom posredovanj raznih funkcionarjev, magistratnih uradnikov in občinskih odbornikov, da bi se jim nakazalo stanovanje, čeprav nimajo pravice do istega, drugi zopet, ki niso še na vrsti. — Nemci se kaj radi poslužujejo osebe gosp. župana, katerim je jako naklonjen, čeprav je izvoljen na internacionalnem programu in ne bi smel trpeti protežiranja narodnosti, tem manj ga sam zagovarjati. Na dosedanj stanovanjsko oblastvo pod vodstvom gosp. podžupana se v tem ožrtju, kolikor je dosedaj opaziti, ne da vplivati in postopa dosledno po predpisih. — Ni pa izključeno, da prevzame vodstvo g. župana sam in da se cela stvar preobrne v prilog raznim protežirancem in Nemcem. — V tem slučaju bi moralo občinstvo skupno energično nastopiti v vsakem slučaju, kjer bi se zgodil kak tak protipostaven slučaj.

— **Novo hiše** dobimo v jeseni, in sicer bodo morale zidati za svoje namestence lastna poslopja podružnica Ljubljanske kreditne banke in Prva jugosl. tovarna za žganje S. Hutter in sin. — V slučaju, da ne bodo zidale, se jim bo vsako poslovanje in obratovanje ustavilo. Tako se namreč glasi ukaz stanovanjskega oblastva.

— **Za včeraj dobejeni koncert** mestne glasnene šole vsled bolezni ge. Ruže Slais-Deylove ni mogel vršiti.

— **Tovarnar g. Josip Pirich** bo zgradil pri Sv. Lenartu v Slov. gor. zraven svoje tovarne za usnje moderno žago s paromilom.

— **Društvo »Kriegerverein«** se je razšlo in bo vse inventar prodan potom javne dražbe.

Primorje.

— **Volitve županov** v Tolmino je bil izvoljen za župana g. Oskar Gabrček, v Kanalin g. Kristijan Bavač, v Vrtojbi pa g. I. S. Sobot. Vsi trije so zavedni narodnjaki. V Gorici je izvoljen za župana sod. svetnik g. dr. Ant. Bonne, kandidat zmernega meščanstva.

— **Roparstva in razbojništva** so takorekoč na dnevnem redu. V Novakih pri Pazinu se udrli oboroženi razbojniki v hišo Marčičev, ubili gospodarja in njegovega nečaka, pobrali 7000 lir in vse obleko ter izginili.

— **Se vedno granate.** Pod Fatjim hribom sta si zakurila na prostem 17 letni Ivan in 11 letni Gabrijel Kristančič ter se greda. Pod kurštem se je bila zakopana granata, ki se je razpočila ter raztrgala oba dečka.

Sokolstvo.

— **Danes vsi na ples Sokola I.** ki se vrši v dvorani Filharmonične družbe, Kongresni trg.

— **Sokol I.** pozivlja vse člane(ice), da plačajo v društvenih prostorih na Taboru 20 kron v garancijski sklad za L. jugoslov. sok. zlet. Istočasno poravnajo član(ice) mesečne članarine po 6 kron. Uraduje se v torek, četrtek in soboto od 4. do 7. popoldne.

— **Pranatični odsek Sokola na Viču** vpripori v nedeljo 5. febr. t. l. ob pol 8. uri zvečer v Sokolskem domu na Viču burko: »Spanska mulla«.

Sport in turistika.

— **S. S. K. Sparta** ima svoj redni občni zbor dne 12. februarja in vabi članstvo k polnoštevilni udeležbi. Kraj in čas se naknadno objavita.

— **III. smučarski izlet** v Smarje na Doljenjskem se bo vršil, kot je bil že napovedan, v nedeljo, dne 5. t. m. Odhod iz glav. kolodvora Ljubljana ob 6.34 uri, dohod v Ljubljano ob 20.20 uri. Vabljeni vsi novinci kot starejši smučarji! Sportna zveza.

— **Sankaske tekme v Bohinju.** Značilno za naše zanimanje za zimski sport je, da se je morala tekma, ki je bila določena na Svecnico radi premalega števila prijavil odpovedati. Vsi led tega se vrši v nedeljo 5. febr. ob 10. uri v Boh. Bistrici na sankalskih »Belvedere« sankaska tekma za prvenstvo Jugoslavije kot objavljeno in se tekma za prvenstvo Bohinja preloži na poznejši čas.

— **V pozdrav sankaske tekmovalcem** priredi v soboto 4. febr. 1922 zvečer ob 8. uri zimskosportni odsek Bohinja s sodelovanjem v Bohinju nahajajočega se ruskega moškega pevkega zbora v jedilnici hotela »Markeš« v Boh. Bistrici pri pogrnjenih m-

zah koncert, na čigar dnevnem redu so različni ruski moški zbori in samospelci. Poset koncerta ne priporočamo samo športnikom, nego prijateljem ruske pesni sploh. Sportna zveza.

Književnost in umetnost.

— **V založbi »Zvezne tiskarne in knjižarne«** je izšla v Sestovem prevodu Karel Capkova kolektivna drama R. U. R., ki je svoelastno kot podlistek v »Jugoslaviji« vzbujala veliko zanimanje. Mojtstroko obdelane originalne ideje, izdelovati ljudi s stroji, je mahoma osvojila vse svetovne odra. R. U. R. je danes prestavljena v vse svetovne jezike in je na repertoarju vseh velikih gledališč. Kakor čujemo, jo namerava uprizoriti še tekom te sezone tudi naše gledališče. Tako gledališkemu, kakor tudi drugemu občinstvu bo knjiga brez dvoma zelo ustrepla in jo toplo priporočamo v nakup. Debi se jo v upravi našega lista odnosno »Zvezni knjižarni«, Marijin trg 8 ter po vseh drugih knjižarnah Slovenije. Cena brošurastu izvodu 7 Din. V kratkem izide tudi lepo vezana izdaja.

Gledališče in glasha.

— **Kritiki naših slovenskih**, kakor tudi mozemskih listov priznavajo soglasno, da je kvartet Zika umetniško udruženje v najidealnejšem pomenu besede. Vsi kritiki povdarjajo njihovo resno množniško stremeljenje ter so oduševljeni nad njihovo čista polno igrjo Ljubljanskega občinstva je imelo priliko, da je na koncertu dne 23. jan. občudovalo umetnike Zilkoyce ter se navduševalo nad njihovo igrjo. Vsi splošno izražane želje ponovi Zikov kvartet svoj komorni večer s populim spredom v pondeljek, dne 6. februarja. Začetek točno ob 8. uri v dvorani Filharmonične družbe.

— **Od danes, sobote, dne 4. t. m. dalje** so v predprodaji vstopnice za komorni večer kvarteta Zika, ki se vrši v pondeljek, dne 6. t. m. ob 8. uri zvečer v Filharmonični dvorani. Predprodaja se vrši v pisarni Glasbene Matice.

Zelo prijetno
pri ribanju hrba, rok, nog in celega
telesca, kot kismetikum za negovanje
kože, zob in ust deluje lekarnarja
Fellerja prijetno dišeči »Elsafliud«.
Mnogo je močnejši in boljši kakor
francosko žganje in že 25 let priljubljen.
3 dvojne steklenice ali 1 špeci-
jalnu steklenico skupaj z zamotom
in poštino za 48 kron, pošilja Eugen
V. Feller, Stubica donja, Elsa trg
357, Hrovaško. aa.

Drobiž.

* Obupna borba tihotapcev. Blizu
Sedana na Francoskem se je nedavno
vršila obupna borba dveh tihotapcev
s cariniki. Ti so namreč zvedeli, da
bosta po noči dva avtomobila prepe-
ljala v Francijo veliko tobaka. Poslali
so orožnike, ki so zares opazili dva
avtomobila, ki sta drvila z veliko
brzino čez mejo. Ker so vsi znaki in
klici ostali brezuspešni, so pričeli stre-
ljati. Ranili so šoferja in pokvarili pri-
nem avtu motor. Šofer je skočil na
drugi drveči avto, toda spodletelo mu
je in avto ga je povelil in usmrtil. —
Cariniki so se morali zadovoljiti samo
z delnim plenom, ki pa je znašal nad
tri tone najboljšega tobaka.

* Komfort v cerkvah. Ker zadnje
čase prisostvuje po angleških cerkvah
pri službi božji vedno manj ljudi, so
sklenili duhovniki, da opremijo cerkve
z vsem mogočim komfortom, da bi
posetniki cerkve nič ne pogrešali. Do-
sedanje lesene klopi bodo nadomestila
moderna tapcirani sedeži. Mesto
prižnice bo narejen za duhovnika
oder, da bo izgledal kakor govornik.
V vsaki novourejeni cerkvi se bo na-
hajala tudi garderoba, da bo vsak po-
setnik cerkve mogel odložiti svojo
zimsko kapo, klobuk, palico ali dežnik,
prav kakor v kavarni ali gledališču.
Mesto orgel, ki so bile doslej glavni
instrument cerkvene glasbe, bodo po
vseh cerkvah orkestri.

* Čudežno otro. Letos je preteklo
300 let, odkar se je porodil neverjetno
nadarjen otrok, ki je vzbujal v svojem
četrtletu pozornost vsega sveta.
To je bil mali Christian H. Heineken
iz Lübecka. Ko je imel 10 mesecev, je
z nenavadno natančnostjo opazoval
vse predmete v luči svojih roditeljev
in ko so mu ti in došli imenovali te
predmete ter ga prihodnji dan vprašali
po imenih, je otrok pokazal z roko na
vsak imenovani predmet. Razen tega
je poskušal točno izgovarjati imena
vseh pokazanih mu predmetov. Starši
so poklicali učitelja in mali Christian
je znal v osmih tednih skoro celo bibli-
jo, poznal je stari in novi testament in
svetovno zgodovino preje, nego je do-
vršil eno leto. Posebno se je zanimal
za zemljepis, tudi je, še ne prav 3 leta
star, poznal že okoli 8000 latinskih besed,
a čital je že nemško in latinsko.
Le pisati se je naučil šele s štirimi leti.
Vrhunec njegovega čudnega življenja
je bil pot v spremstvu dojilje v Kopen-
hagen, kjer je bil sprejet pri kralju in
kjer je sedeč v naročju dojilje odgovar-
jal celi dve uri na različna vprašanja,
ki mu jih je stavil začuden kralj. Te-
mu, krasno razvitemu duhu pa je bila
v očitnem nasprotju telesna slabost
dečkova. Slab je vidno ter je umrl
27. julija 1721 v starosti 4 let 4 mese-
cev in 21 dni.

* Slabe prerokbe za l. 1926. Neka-
teri ameriški listi prerokujejo za leto
1926, ko si bosta planeta Mars in Mer-
kur najbližja, da bo svet do temelja
pretresen, ne samo v fizičnem, nego
tudi v političnem smislu. Prišlo bo baje
do cele vrste nalezljivih bolezni, gladi,
povodnih in revolucij. Šest let potem
na pride do končnega obračuna med
Mohamedanci, zavezniki boljševikov in
anglosaškega plemena. Konflikt bo za-
vršen z občinami mirom l. 1932, toda na
svetu bo ostalo tako malo ljudi, da
bo mir le logična posledica tega. —
Kakor vidimo, gledajo Američani zelo
temno v bodočnost.

* Robinson v filmu. Pariška tovar-
na »Monatfilm« dovršuje te dni senza-
cijski film po znamenitem romanu Da-
niela de Foa »Robinson Crusoe«. Celih
deset mesecev se izdeluje ta film, in si-
cer na kraterju Vezuva, v Abruzzih, na
Mont Blancu in na otokih Hyeres, a
neki deli so posneti na Capri. V janua-
rju bodočega leta bo premijera tega
filma, za katerega se pripravlja tudi po-
sebna glasba.

Proda se:

MLEKARSKO ORODJE

v dobrem stanju. Cena po dogovoru. Alojz
Dremelj, Mala vas 3, pošta Grosuplje. 192

2 NOVE OBLEKE, 2 ŽAKETA, 1 ČRNE
HLAČE, 1 ŠPORTNA OBLEKA
Sv. Petra cesta 16/I. 193

DOBRO OHRANJENO POHIŠTVO
Gledališka ulica 10/I, desno. 195

3 JOHE VELIKA BUKOVA HOSTA
je v Ročici pri Laškem tik okrajne ceste
za posekati. Les bi se dal najbolje porabi-
ti za žganje oglja. Pojasnila daje proti prilo-
žitvi odgovorne znamke Obrtniško društvo
v Laškem. 200

PRODA SE

radi vojnih razmer oprava iz mahagonije-
vega lesa z brušenimi stekli in zrcali za
dve spalni in dve sprejemni sobi. Na ogled
pri Pogačniku, posestniku in trgovcu v
Podnartu. 207

Kupi se:

KUPI SE DECIMALNA TEHTNICA
že rabljena od 500—600 kg. Kupi se tudi
večje množice transportnih sodov od žganja,
kisa ali vina od 100—400 l. Ponudbe se
prošijo pod »Sodi in tehtnice« na upravo
lista. 175

Službe:

OPEKARSKI MOJSTER

k več delavcem, več ročnega izdelovanja
opeke v navadni peči (Feldofen), se sprej-
me. Ponudbe naj se vpošljejo na naslov:
»Nova Nadas«, d. d. rud. podjetje v Globo-
kem pri Brezicah. 199

HLAPEC.

pošten in zanesljiv, se sprejme na večje so-
sestvo blizu Ljubljane. Plača po dogovoru.
Pismene ponudbe na upravnishvo pod »Za-
nosljiv štev. 197« na upravo lista. 197

SODAR.

pošten in zanesljiv, ki bi pomagal tudi v
kleti, se sprejme. Pismene ponudbe pod
»Pošten štev. 196« na upravo lista. 196

KONTORISTINJA

samostojna slovenska in nemška korespon-
dentinja, izurjena strojevska in stenografi-
nja se takoj pod ugodnimi pogoji sprejme
za tovarniško podjetje v Ljubljani. Prednost
imajo absolutne slovenske trgovske kole.
Ponudbe se pošiljajo na upravnishvo pod
šifro: »Samostojna pisarniška moč 209«.

KOMPTORISTINJA (KOMPTORIST)

strojevska in stenografska se sprejme s ta-
košnjim nastopom. Pismene ponudbe na
Milko Jesih, veletrgovina vina, Rudnik-
Ljubljana. 206

KUHARICA

se išče za 15. februar ali 1. marec proti
dobri plači. Služba ni naporna. Graščina
Tabor, Vojnik pri Celju. 203

Razno:

SAMO KRATEK ČAS

(radi preselitve) mlinska sila po znižanih
cenah razpoložljiva. Proda se tudi knjižnica
čez 1000 knjig, večina nemških. J. Dolinar,
Svetlje, Medvode. 650

SOBO

z dvema posteljama s hrano ali brez hrane
za takoj ali pozneje iščeta dva uradnika.
Ponudbe na upravo lista pod »Soba«.

INTELIGENTEN MLADENIČ

resen, čeden, trg. naobražen, mirnega tem-
peramenta, blagega srca, neodvisen, z nekaj
premoženja, želi se spoznati z enako gospo-
dično ali mlado udovo, katere poseduje
bolji obrt ali gotovino, v svrhu ženitbe.
Tajnost zadržana. Cenj. samo resne po-
nudbe s sliko, ki se vrne na upr. pod »Res-
nost 897«. 191

DVA GOSPODA,

oziroma dijaka, se sprejmeta na hrano in
stanovanje. Naslov v upravi lista. 205

SEDLAR IN TAPETNIK

se želi nastaniti v kakšnem trgu ali majh-
nem mestecu. Kdor mu izposluje primeren
prostor ali urejeno delavnico, dobi lepo na-
grado. Ponudbe pod »sedlar« na podru-
žnico »Jugoslavije« v Ptuj. 204

Velike fotografije!

izvršuje najfineje po zmernih cenah.

Fotograf »PELIKAN«, Celje, zraven hotela Union.

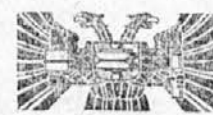
Vžigalice

Tovarna vžigalic in kemikalij, družba z. o. z.
Tel. int. 188. Ruše pri Mariboru. Brzjaviti: Vžigalice.

Knjigo- vodjo

zmožnega bilance, prvo-
vrstno moč sprejme ve-
liko industrijsko podjetje
v Ljubljani. Pismene po-
nudbe z navedbo do-
sedanjega službova-
nja na upravnishvo
pod »Bilančnik«.
Plača po dogovoru.

VIZITKE, KUVERTE in PISEMSKI PAPIR S
FIRMO, TABELLE, PROSPEKTE, LE-
TAKE, LEPAKE in vsakovrstne
druge tiskovine izvršuje
lično in poceni

ZVEZNA TISKARNA
LJUBLJANA, WOLFOVA ULICA 1.

Naročila sprejema tudi uprava »Jugoslavije« in
njene podružnice v Celju, Mariboru in Ptuj.

NAPRODAJI Vino in žganje.

Pristno, od 5 Din. liter in naprej,
prosto trošarine na Jesenicah.

Ivan Poljšak,
Jesenice, hotel Pošta.

Kostanjevles

prosto vagon in večje množine v gozdu
kupi

J. Pogačnik, Ljubljana,
Dalmatinova ulica 1/I.
Posredovalci se dobro plačajo.

DRVA celo letna dobava
v letu 1922 se kupi
vsako množino.
Obvezne ponudbe
do 18. februarja 1922 z navedbo
dobavnega časa je poslati do
12. februarja 1922 na »Poštni
predal 151« gl. pošta Ljubljana.

Inž. Dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni
stavbeni inženir
LJUBLJANA
Hilšerjeva ulica številka 5.
Specijel. stavbeno podjetje
za betonske, železobetonske in
vodne zgradbe.
Izrada vodnih sil.

5.
februarja (nedelja) se vrši
prostovoljna

JAVNA DRAŽBA stavbinskih parcel

1. ob pol. 2. uri popoldne v
gostilni m kopalnice Kolesija.
870 m² parcele s stavbinskim
dovoljenjem.
2. ob pol. 4. uri popoldne v
gostilni Pok, Opekarska c. 26.
1618 m² parcele s sadnim
drevjem in 1618 m².
Natančne pogoje se izve pri
gosp. Mate Hafnerju, notarju
Miklošičeva ulica.

TRIBUNA

tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Najcenejša dvokolesa in otroški vo-
zički raznih modelov. Sprejmejo se
tudi dvokolesa in otroški vozički v
polno preno, emaliranje z ognjem
in poliranje.

LJUBLJANA, Karlovska cesta številka 4.

Začle kože

po najvišjih cenah
kupi tovarna klobu-
kov »Šešir«, d. d. v
Škofji Loki.

BETON-ZELEZOBETON-
VODNE ZGRADBE
ELEKTROARNE
Jnž. Lavrenčič & Co. STROBENO
PODJETJE
IZRABA VODNIH SIL
ŽRGE-MILNI-JEZUJI-HISE-VILE-INDUSTR. STROBE-MOSTOVI
PRORACUNI-NACRTI IN OBISK INŽENIRJA BREZPLAČNO.

POZOR! POZOR!
V Ljubljani se takoj prodaja
TOVARNA
brez inventarja

s stanovanjem, pisarno, modernimi delavnicami, dvo-
riščem, kanalizacijo etc. — Vprašanja pod:
»TOVARNA 2000 m²«, poštno ležeče Ljubljana.

KORANIT

asbestni škrljavec, najboljšo sredstvo sedanjosti za pokri-
vanje streh in obloženje zidov. Tovarna v Karlovcu (Hrvatska)
glavno zastopstvo za Slovenijo:

Fran Močever

Moste p. Zirovnica, Gorenjsko.

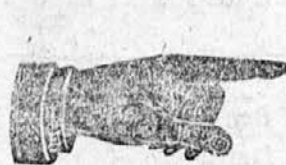
Stavbeniki, podjetniki, pokrivači in vsi, ki hoče imeti
dobro pokrito streho, sigurno proti dežju, toči, snegu, požaru
in viharju. Zahtevajte oferte.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg št. 8, ob Ljubljani.

Podružnica v Murski Soboti.

obrestuje hranilne vloge in
vlogo na tekoči račun po
Ustanovljen septembra 1919.
Promet v lansk. l. nad 128.000.000 K.

4 1 0
2 0

čistih brez odbitka rentnega
davka.
Neposredno pod državnim
nadzorstvom.